

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ուրախաւ լի լուր մը անցեալ շաբաթու Ս. Լիւթիանէն Պատրիարքարան հասաւ :

Կլեմէս, թէ Ս. Լիւթիանի վեհափառ Հայրապետը ծանուցեր է ամեն Ս. Պատրիարք Հօր, թէ Ռուսաստանի ազգային երեւելիներէն մէկն մեծագումար գրամ կտակած է Ազգին՝ Պօլոյ մէջ վարժարան մը հիմնելու համար, ուր աղքատիկ տղայք և ժառանգաւոր աշակերտք պիտի ընդունուին : Գումարն և ուրիշ պարագաները տակաւին մանրամասն ծանուցուած չեն, բայց 6000 լիրա որոշուած է եղեր վարժարանին շինութեան համար, որ պիտի կատարուի՝ ամեն Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ կարգեալ անձի մը վերատեսչութեամբ :

Հետաքրքիր եմք իմանալ այս գործին ամեն պարագաները, և կ'ուսումը թէ քիչ օրէն բարոյութիւն կ'պարզուի :

Ակնունդիմք, թէ այսպէս մօտեցաւ մանրաբանական պարագայիւք հրատարակելու բերելութիւնը կունենամք Գարակէօղեան աղնուստիրոս եղբարց նշանաւոր կրտակն ալ՝ որոյ գործադրութեան եղանակն ու միջոցները կ'զօնեն եղեր :

Այս առթիւ շնորհակալութիւն կ'առնուցանեմք Պալեան վեհափառ Ստրգիս պէյի, որ Բերայի Տօլապ-տէրէի վարժարանն իւր անձնական ծախիւք կ'առնուցանել հրամայած է, և արդէն ձեռնարկուեր է :

Փառք Նախախնամութեան, որ ազգիս ներկայ բաղնակարօտ վիճակին մէջ այսպիսի մեծագործ բարերարներ կ'յարուցանեն. բարերարներ՝ որոց յիշատակը դարուց ի դարս օրհնութեամբ պիտի մընայ անմեռ ու անանց :

Գանձուց պաշտօնատունէն առ կուսակալութիւնս ուղղեալ շրջաբերականաւ մը հրահանգ տրուած ըլլալով, որ հողագործութեամբ պարագադ կրօնականներէն և վանականներէն ալ զինուորական տուրք առնուի, սկսեր են դաւառական կառավարութիւնները մեր վանական հայրերէն ալ զինուորական տուրք պահանջել : Թէև իմաց տուեր է որ իրենք հողագործ չեն, սակայն չեն ուզեր լսել առ այս՝ դանգատներ եկած ըլլալով մէկ քանի տեղերէն՝ ի Պատրիարքարան, ժողովը որոշեց թագրել գրել Բ. Դրան, խնդրելով որ ուրիշ շրջաբերականաւ մը պարզուի խնդրը : Այսինքն թէ Եկեղեցականք ինչպէս ազատ են զինուորական ծառայութենէ, նոյնպէս ազատ են և՛ անոր տուրքէն, և թէ՛ Հայ կղերականք հողագործութեան և այլ աշխարհային առևտրոց մէջ չեն :

Նիկիոմիդիոյ վիճակ Պաշար գիւղի բնակիչ Ատիմ օղլու ճանիկ անուն անձը՝ որ գիւղին անդորրութիւնը վրդոված էր իր զանազան ոճիրներովը, և մինչեւ իսկ յանդգնած էր տեղւոյն փոխառաջնորդ Արժ. Տ. Ստեփան վարդապետին վրայ յարձակելով ծեծել, Պրուսայի մէջ քանի ամէն ի վեր բանտարկուած էր : Այս օրերս ազատելով բանտէն՝ գիւղը վերագարձեր և իսկակալութեան ոգւով տալը ճանակ պարպեր է հրապարակաւ գիւղին հայ Մուխթարին վրայ, բարեբաղդաբար կրակ չառնելով, դանակով յարձակեր է վրան և գլուխն ու կուրծքը վերաւորեր է : Այսչափով ալ գոհ չըլլալով, պռնացեր է թէ մի քանի անձեր կան՝ պիտի սպաննեմ և լեռը ապաստանիմ : Գիւղացիք՝ այս ճիւղին սպառնալիքէն սարսափահար՝ եկեղեցին դոցեր և այգի ու պարտեզները չկրնալով երթալ տուները փակուեր մնացեր են : Այս մասին տեղէն եկած հանրագրոց և հեռագրոց վրայ որոշեց ժողովը թագրել գրել Բ. Դուռը՝ խնդրելով որ այս վնասակար անձը վերնայ նոյն վիճակներէն :

Չունգուշի Զերմուկ գիւղի եկեղեցին հինցած և գիւղէն դուրս հեռու տեղ մը գտնուած ըլլալուն, գիւղին մէջ նոր եկեղեցի մը շինելու համար հրովարտակ առնուած և զրկուած էր : Արդ՝ տաճիկներէն ոմանք արգելք յարուցած ըլլալուն պատճառաւ՝ որոշուեցաւ թագրել գրել որ արգելքը վերցուի :

Աղեկսանգրիոյ ազգային երեւելիներէն Աշըգեան մեծապատիւ Մ. Յակոբ Էֆէն-աի՝ որ անցեալները մայրաքաղաքս գալով քանի մ'օրէն յետոյ Պրուսա ուղեւորեցաւ հանքային ջրոց համար, - վերագարձաւ մայրաքաղաքս :

Նորին մեծապատիւութիւնը բարեհաճեր է, ի Պրուսա կատարուած սահմանադրութեան տարեդարձի հանդէսն իւր պատկառելի ներկայութեամբ մեծարել ու փառաւորել. և միանգամայն հետեւեալ օրը 50 օսմանեան ոսկի նուէր զրկեր է ի նպաստ ազգային վարժարանաց տեղւոյն, զոր մեծաւ շնորհակալութեամբ կ'զրեն առ մեզ Պրուսայէն :

Խոտաբարոյ ծնողաց ու դաստիարակաց՝ զգաստութեան ու զգուշութեան խրատ ու խթան կրնայ ըլլալ հետեւեալ աղետալի դէպքը, որ պատահած է մօտակայ դաւառի մը մէջ :

Նախորդ ամսոյ 30 ին, երբ աղեկն անկողնէն կենէ կհագուի, մայրը կըստիպէ զանի՝ դպրոց երթալ. աղան կը ընդգիմանայ՝ պատճառելով թէ վարժապետը զինքը պիտի ծեծէ. մայրը կը

պնդէ, աղան դարձեալ կընդգիմանայ, և վերջապէս մայրն այնչափ չարաչար կը դանակոծէ զանի, որ խեղճը հիւանդանալով՝ քանի մը ժամէն յետոյ աչքերը կ'ոցէ, հոգին կ'աւանդէ : . . .

Ահաւասիկ, ճիւղ մը՝ բառին կատարեալ նշանակութեամբ. ո՛րչափ հեռի է՝ մայր անուանել զսա :

Ո՛րչափ աշխատինք իգական սեռին դաստիարակութեան համար, դարձեալ չա՛տ և չա՛տ քիչ է. ո՛րչափ աշխատինք արժանաւոր դաստիարակներ հասցունելու համար, արդարեւ չա՛տ քիչ է. բիւրաւոր անմեղ տղայք այսօր ամենեւին անարժան մարց ու դաստիարակաց ձեռքը իբրեւ արժաթադին ստրուկներ կը հարստահարին . . . :

Կեսարիոյ թօմարդա գիւղէն Սըվաճը Սարգիս անուն 45 տարեկան անձ մը՝ իւր գօտիով ինքզինքը խեղդած գտնուեր է կիւրակի օրը Պատրիարքարանի ջուրի Մահլէշին մէջ, ուր՝ իւր բաղնակիւ հայրենակցաց բողոքանաց ու դառն դանդառանաց վրայ՝ ի դիպահով դրուած է եղեր պահ մը յառաջ, ճամբու ծախքն ալ պատրաստ ըլլալով՝ ըստ սովորութեան, ոստիկանութեան հսկողութեամբ հայրենիքը թշուառ ընտանեացը քով զրկելու համար, զորս 19 տարիէ հետէ անօք ու անխնամ թողած՝ Պօլիս կ'իջարկուի եղեր :

Թախանձանօք հայրենակցացն՝ ուրիշ անգամներ ալ Պատրիարքարան կ'անցուեր, յորդորուեր՝ խրատուեր, ու հայրենիքը վերագառնալու խօսք առնուեր է իրմէ, բայց միշտ տեսնուեր է որ խոստմունքը կ'զրժէ՝ կ'իջարկուի, և իւր ընտանեաց աղէտքը՝ զոր իրեն կ'պատմեն եղեր, երբէք իւր գութն ու կարեկցութիւնը չեն շարժեն եղեր : Եւ ահա այս անգամ լաւ համարեր է՝ խեղդամահ կորուսանել զինքն ի յաւիտեանս, քան թէ երթալ գրկել ու մխիթարել իւր կարօտակեղ ու զորմելի ընտանիքը . . . :

Գոհութեամբ կ'հրատարակեմք հետեւեալ նամակն, և մասնաւորապէս Արապկիրի պատուարժան ազգայնոց ուշադրութեան կ'յանձնեմք :

. . . խմբագիր
Արապկիրէն մայիս 14 թուով գրուած նամակ մը հրատարակեալ տեսայ՝ լրագրոյդ 990թ թուով :

Նամակագիրն, ի մէջ այլոց տեղեկութեանց, կ'ծանուցանէ թէ «Քանի մը տարի յառաջ Արապկիրի ազգայնոց մէջ «Օժանդակ» անուամբ ընկերութիւն մը կ'աղմուած էր՝ աղքատիկ մանկուկն նիւթապէս ու բարոյապէս հոգալու նպատակաւ. բայց՝ չգիտեմք, թէ ի՞նչ եղաւ այդ ընկերութիւնը, և ո՛ւր է հանդանակեալ դումարն, և այլն, և այլն» :

Նամակագիրն անշուշտ այդ տողերը
չպիտի հրատարակէր, եթէ գիտնար թէ
յիշեալ ընկերութիւնը մինչև ցարդ ան-
ընդհատ ու անվատ կշարունակէ իւր
նպատակին հասնելու համար, և թէ՛
արդէն ունի բուռն իր կաթնաղբի բաժ-
նետոմսերէն 15 հատ, որոց համար վճա-
րած է 110 լիրա և 20 ղշ, և բաժնետոմ-
սերն ապահովապէս ի պահ դրուած են
Պետէսթէնը:

Ահաւասիկ բաժնետոմսերուն թուա-
նշաններն՝

6473	206390
206391	267022
283024	928591
1242777	1687705
1322826	1687706
1551823	1687707
1804448	1803833
1807276	

Խնդրելով, որ բարեհաճիք հրատա-
րակել այս համառօտ ծանօթութիւնս,

Մնամ, ևն

9 Յունիս 1875

Կարապետ

Կ. Պօլիս

Մէլայէթ

Անշուշտ բաւական է այս համառօտ
բայց գոհացուցիչ ծանօթութիւնը՝ յա-
պահովութիւն պատուարժան ազգայնոց
Արապկիրի: Երանի՛ թէ այսպէս շարու-
նակէին՝ ազգիս մէջ մինչեւ ցարդ հաս-
տատեալ ընկերութիւնը. երանի՛ թէ
այսպէս լռիկ ու մնջիկ գործեն, և ո՛չ
թէ այսօր փող հնչեցունեն, ու վաղը բո-
լորովին խափանին, ինչպէս շատերը տես-
նուած են ի միաս ազգին: Մեք պար-
տաւոր եմք շնորհակալութիւն մատու-
ցանել Արապկիրի այս արդիւնաւոր ըն-
կերութեան, և խնդրել որ մինչև ցվախ-
ճան շարունակել հաճին, առանց երբեք
ցաւելու՝ դիտութեամբ կամ յանդէսս
տեղի ունեցած դիտողութիւններէն:

Պանծանօք կհրատարակեմք՝ Պափրա-
յէն յունիս 6 թուով դրուած հետեւեալ
տողերը:

... Խմբագիր

Ինչպէս ձեր պատուական լրագրոյ
986 թուով տեղեկութիւն տուած եմ,
փոքր Ասիայի քաղաքները տակաւին ըմբ-
շամարութեան հանդէսներ կկատար-
ուին խիստ շքեղութեամբ, որոց նը-
կարագրութիւնը անշուշտ եմ որ մերազ-
նեայ հետաքննին բանասիրաց կրնայ պահ
մը խորհրդածութեան նիւթ դառնալ,
նկատելով զայն իբրև նշխար՝ մնացած
հայկազուն գլխազանց քաջագոր-
ծութիւններէն: Բայց զարդիս քաղա-
քակրթութիւնն յաջողած է վերջապէս
հայոց և յունաց ընտանեկան հանդէս-
ներէն հեռացնել զայն, այնպէս որ ներ-
կայիս միայն թուրքերն են օրն գործո-
ղութեամբ հարսանեկան հանդէսին շը-
քեղացնող որ երեք օր կտեւէ, և յաղ-
թող ըմբշաց ընծաներ կբաշխուին: ա-
սոնք երեք կարգի կբաժնուին, որոց
առաջինին որ է բարձրագոյն դասը, քոչ
կըսեն, միջին դասին՝ Դէֆթէ, իսկ ստո-
րին դասին՝ Էօլ Բասան:

Ըմբշամարտութիւնը՝ տեղւոյս թուր-
քերուն համար այնչափ հաճոյական
բան մըն է, որ որչափ կարելի է՝ կաշխա-
տին ըստ ամենայնի շքեղ և հանդիսաւոր

ընել. ահա այս նպատակաւ և մանաւանդ
հայկազն հսկայ մը յաղթել տալու գի-
տաւորութեամբ ամիս մը յառաջ մարդ-
դրկած էին մերձակայ քաղաքները, ան-
ուանի ըմբշներ հրաւիրելու, որոնցմէ
երեք հոգի իրենց քաջութեան վրայ
վստահ ըլլալով զանազան քաղաքներէ
եկած էին:

Մայիս գեղածիծաղ ամսոյ 21 երրորդ-
օրն էր, 2 հազարէն աւելի բաղմութիւն
մը հաւաքուած էին լայնածիփ հրապա-
րակի մը մէջ, և ճիշդ թատերասէր ժո-
ղովրդեան մը անհամբերութեամբ կըս-
նայէին տեսարանի բացման. հուսկ ու-
րեմն ասպարէզ իջան վեց քաջեր, մէկ
կողմը Ստեփան Գօսքօս ըմբշը իւր եր-
կու աշակերտներովը, միւս կողմը Չար-
չամպաշի և Սամուռնի հակառակորդնե-
րը. նախ ստորին դասը սկսաւ և ապա
միջինը. երկու կարգին ալ օտարականք
չարաչար յաղթուեցան:

Վերջապէս կարգը բարձրագոյն դասի
ըմբշաց եկաւ. մեր հայ հսկայն հակա-
ռակորդը՝ հաստարազուկ և բարձրահա-
սակ երիտասարդ մահմետական մըն էր,
որոնք մերկանալով ասպարէզ իջան, և
երբ սովորական ողջունատուութիւնը կա-
տարեցին, ծերունի Մօլլայ մը ոտքի կայ-
նելով ձեռքը ուսերուն դրաւ և մտա-
ծական աղօթք մը մըմնջեց. յետ այնորիկ
իրարու դէմ ելան:

Բաղմութիւնը շատ էր և որչափ որ
քաղաքիս կառավարիչ և արքունի բոլոր
պաշտօնատարքներկայ էին, բայց և այն-
պէս ժողովուրդն անհանգստ էր, ամե-
նուն սիրան ալ կբաբախէր, հայք և յոյք
Գօսքօս ըմբշին կողմն էին և անդա-
դար կը քաջալերէին զինքը ծափահա-
րութեամբ և ի ձայն կեցցէից, ինչպէս
և մահմետականք՝ իրենց ազգակիցը. այս
երկուքի մարտը երկու ժամ տեւեց և
վերջապէս թուրքը յաղթուեցաւ, և ո-
րուն վրայ լքան բոլոր կողմնակցաց սըր-
տերը և շատեր մտաբերեցին միասել
հայկազնոյն:

Ասկէ ետքը և թօփակցի ընտիր տե-
սակէն յաղթողի վիզը փաթ թելով, տա-
վուլ զուռնան հնչեցունելով խաժամուժ
ամբոխի մը աղաղակներով քաղաքի քա-
րին, ընդ որս էին նաեւ 5 հատ պարող ման-
կունք (քօչէկ) որոնք առջևէն բամբ-
րիոն ձեռքերնին կպարէին. ասոնք ըստ
թուրքաց հանդիսին գեղեցկութիւնը կա-
ւելցնեն, և մեծ պատիւ է հանդիսա-
տեառն՝ յատկապէս բերել տալ օտար քա-
ղաքներէն:

Այսպէս վերջացաւ հանդէսը:

→→→→→

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պէյօղլուի թաղապետութեան նա-
խագահ կարգեցաւ՝ Տատեան վսեմա-
փայլ Յարութիւն պէյ: Յայտնի է, թէ
նորին վսեմութիւնն յառաջագոյն ալ վա-
րելով այս պաշտօնը՝ բաղում բարեկար-
գութիւններ ըրաւ:

— Ֆիլիպէի կառավարչութեան պաշ-
տօնը՝ Եէնի պաղարի կառավարիչ
կարգեցաւ:

— Ֆիլիպէի կառավարչութեան պաշ-
տօնը՝ Եէնի պաղարի նախորդ կառավա-
րիչ Թօսուն փաշայի յանձնուեցաւ:

— Էտիրնէի կառավարչութեան վրճ-
ուագատ առեանին նախագահ կարգե-
ցաւ՝ Թէփիկ Էֆէնտի:

— Հալէպի կառավարչութեան Մէք-
թուպէի կարգեցաւ՝ Կրեւէի կառավա-
րութեան նախորդ Մէքթուպէի Շէրէֆ
պէյ:

— Կրեւէի կառավարչութեան մէք-
թուպէի անուանեցաւ՝ Հալէպի կառա-
վարութեան նախորդ մէքթուպէի Ճէլալ
պէյ:

— Երկրագլ. աստիճանի Մէճիտիյէ
պատուանշան արուեցաւ՝ մայրաքաղա-
քիս սերվիական գործակատարին:

— Բ. Դրան արտաքին թղթակցու-
թեան գլխանին գլխաւոր անդամներէն
Իֆիաթ պէյի յանձնուեց է՝ փաշայի Է-
միրին պաշտօնակալին ծանօթութիւններ
տալ կառավարական իրաւանց ու յարա-
բերութեանց վրայ:

— Այս անգամ Անգղիայէն 1000 լի-
րայէն աւելի գումար մ'ալ հասեր է՝ ի
նպաստ սովելոց Ասիոյ, ի ձեռն յանձնա-
ժողովոյ Ղալաթիոյ:

— Մայրաքաղաքիս գաղղիական նո-
րեկ դեռպանն, երէկ կայսերական պա-
լատէն դրկուած կառքերով պալատն եր-
թալով՝ օգոստոսիառ Սուլթանին ներ-
կայացաւ և իւր պաշտօնագրերը մա-
տոյց ի ներկայութեան արտաքին գոր-
ծոց նախարարին, արտաքին գործոց
պաշտօնատան ներկայացուցին և կայ-
սերական դիւանին թարգմանին:

Ասկէ Բ. Դուռն անցնելով՝ բարձր-
մեծ Եպարքոսին և արտաքին գործոց
նախարարին հետ անոնուեցաւ: Բ. Դուռ-
նը գացած ու դարձած ատենը, զին-
ուորական գունդ մը բարեւի կանգնած
էր, և գունդ մ'ալ կնուագէր:

— Յունաց պատրիարքը՝ դարձեալ
քանի մ'օրէ հետէ անձնական տկարու-
թիւն ունենալով՝ չկրնար նախագահել
ժողովոյ:

— Գերմանիոյ կայսեր կողմանէ պատ-
ուանշան տրուեց է՝ Պրուքսէլի օսման-
եան դեսպան Գարաթոտորի Էֆէնտի:

— Անցեալ մայիս ամսոյ մէջ 5500 լի-
րայի հասոյթ եղեր է դրոշմի տուրքէն,
որոյ միայն 250 ը՝ լրագրիներէն է եղեր:

— Հեռագիր մը ծանուցած է՝ նա-
խորդ մեծ Եպարքոս Հիւսէյին Աֆնի
փաշայի անցեալ ուրբաթ օր Մարտիկա
հասնիլ, և անտի վիշի ուղևորին:

— Հասարակաց կրթութեան նորընտիր
նախարար Ճէվաթէփ փաշա՝ այս շաբթու
մայրաքաղաքս կհասնի:

— Օգոստոսիառ Սուլթանին գահա-
կալութեան տարեդարձի հանդիսին հա-
մար՝ շքեղ պատրաստութիւններ կըլ-
լան: Պաշտօնական կոչուներն այս տարի
ալ Պէյքօղլի Գէօզկին մէջ պիտի տրուի,
և ուրիշ տարիներէ աւելի փառաւոր
կերպիւ: Նախարարաց ու բարձրաստի-
ճան պաշտօնատարաց ապարանքն և
պաշտօնատունք կզարդաւորին այժմէն:
Եղիպտոսի բարձրապալա Խաթիվն ծո-
վեղերեայ պալատան զարդարանաց հա-
մար ալ ոչխատութիւններ կըլլան. լու-
սավառութեան ու հրախաղութեան նիւ-
թերով լի շողեւաւ մը արդէն մայրա-
քաղաքս հասած է Աղեկսանդրիայէն, և
այսպիսի բեռամբ լի ուրիշ շողեւաւ

մ'ալ գալու վրայ է, որոնք նոյն գիշերը պալատան առջև հրախաղով խնայելով պիտի ընեն:

— Հաշիւ եղած է, թէ ճանապարհի մէջ տաճկաց համար 386 նախակրթական վարժարան կայ, և 19333 տղայք կ'յաճախեն, որ՝ բազմաթիւ տաճկական կրթական ծրագրի հետ՝ գոհացուցիչ չեւերելով, մինչդեռ ուրիշ հայատակ ազգերն այս մասին յառաջադէմ կ'տեսնուին: Հիմադրի և Նէմէնի կուսակալութեանց մէջ երբէք նախակրթական վարժարան չկայ եղեր մինչև ցարդ:

— Շուրայի-Տէվլէթի անդամներէն թէվէտէլէնի իսմայիլ Բազմի փաշա ծանրը հիւանդ ըլլալուն պատճառաւ, որդին՝ Սարուխանի կառավարիչ Սաքի փաշա հեռագրով մայրաքաղաքս հրաւիրուեր է:

— Կայսերական երրորդ բանակին գլխաւոր գեղադուրծն՝ որ գայմադամի աստիճան ունի եղեր, բանակին յատկացեալ գեղէն դուրս հանած ու վաճառած ըլլալով՝ ղինուորական ժողովոյ որոշմամբ աստիճանազուրկ եղեր, վեց տարի չըզթայտկալ բանտարկութեան, և վաճառած գեղերուն գինը ետ տալու դատաւարտուեր է:

Ասոր մեղսակից գտնուող ուրիշ երկու անձինք ալ, մէկն՝ 6, և միւսը 3 ամսեայ բանտարկութեան դատաւարտուեր են:

Պէյոզլու խէնտէք փողոցը շինութեան մը աշխատող 10 ի չափ գործաւորք՝ անկէց անցնող պարսիկ ջրավաճառէ մը ջուր խմած, և քիչ մը յետոյ ամենքն ալ ուժգին խիթէ բռնուած ըլլալով, անմիջապէս բժիշկ կանչուեր և ստուգուեր է որ թունաւորուած են: Խիտնի գեղ ու դարման ըլլալով՝ խեղճերն մահուան վտանգէ ազատուեր են:

— Պէյոզլուի մէջ հրէայ ընտանիք մ'ալ քերտուած պանիրէն կերած ըլլալով, սաստիկ խիթի բռնուեր են, և բժիշկ կանչուելով՝ մէկ քանին շուտով բժշկուեր են, սակայն մէկ քանին տախիկա ծանր հիւանդ են եղեր: Ուրիշ ընտանիք մ'ալ այս պանիրն պատճառաւ բաւական տաքնապ կրեր է: Հրէայ կին մ'ալ այս պանիրէն կերեր ու հոգին փչեր է:

Այս գէպերն՝ անշուշտ թաղապետութեան ու քաղաքապետութեան ուշադրութիւնը գրաւած են:

— Կիւրակէ օրը ժամը 7½ ին ատենները, արմախք բեռնաւորեալ անդղիական շոգենաւ մը՝ Գումբափուի բացերը՝ դիմացէն եկող առագաստանաւու մը չը զարնուելու համար զգուշացած ատենը, հոն խարսխեալ անդղիական շոգենաւու մը վրայ ինկեր է: Վերջինը քիչ ժամանակի մէջ ընկղմեր և միայն կայմերը ի տես մնացեր են, նաւաստիք ազատուեր են, և կ'յուսացուի թէ շոգենաւն ալ փոքրը մնաւով մը վեր հանուի, որովհետեւ նոյն տեղը խոր չէ եղեր:

— Շաբաթ դիշեր, Ղալաթիա փէնչչէմպիհ-պաղար, Աղարեան էֆէնտիի վաճառատունը գողեր մոնելով՝ մինչև երկուշաբթի առաւօտ կեցեր, և սպասուողը բացած ժամանակ յաջողեր են խոյս տալ: Գողերը երկաթ անտուկի մը մէջ գտնուած 380 լիւրայի չափ դուրմար

մը, Բումէլի երկաթուղոյ 20 բաժնետոմսեր և այլ ծանրագին բաներ առեր տարիւր են:

— Անցեալ չորեքշաբթի դիշեր, Քիւլաք Մուսթաֆա-Քաշա ըսուած տեղը, Մէմիշ անուն անամուսին տաճիկ մը՝ աւիոն կ'լլած՝ անկողինը մոնելու ժամանակ կաղին լսպտերը շրջեր է, և մարեւու աշխատած ատենը բոցը զինքը շրջապատելով՝ աղաղակաւ փողոց վազեր է: Գրացիք հասեր, բոցերը շիջուցեր ու մարդը ազատուեր են. բայց չարաչար այրած ըլլալով՝ քանի մը ժամէն յետոյ մեռեր է:

— Պորսայի գործողութեամբ զբաղող Ավրամ անուն հրէայ մը՝ քանի մ'օր յառաջ շոգենաւով խառնուող գացած ատենը, ծովը նետեր է ինքզինքը, բայց անյայտ ոգնութեանց շնորհիւ ազատուեր է: Այս մարդը այս օրերս միայն բեր է: Քանի մ'անգամ ալ այսպէս ծովը նետուեր է, բայց դարձեալ հասեր ազատուեր են:

Պափրայէն կգրեն:

« Օղերը անհամեմատ կերպիւ տաք են տեղս. անձրեւ չկայ. ժողովուրդք անդադար հոկման կ'ենեն, երաշտութիւնը մեծապէս պիտի վնասէ ծխախոտին: »

— Ֆիլիպէի կառավարութեան բանտէն 9 դատաւարտեալք փախեր են, և երկուքը միայն բռնուեր, ու միւսները գեռ ձեռք չեն անցեր: Այս պատճառաւ, բանտապանք քննութեան ենթարկուեր են:

Մատրիտի մէջ հինգ զօրապետաց ձերբակալուիլ ու պատերազմական ատենի մ'առջև ի դատ հանուիլն՝ ծանուցինք նախորդ թերթով: Վերջին տեղեկութիւններէ կ'իմացուի, թէ այս զօրապետներն հասարակապետութեան կուսակից ըլլալով՝ ղնոյն հաստատուելու համար ապստամբութիւն յարուցանելու տրամադիր են, և բաղմաթիւ համախոհներ ունին եղեր՝ յորոց շատերն ալ բռնուեր են: Անցեալները փարիզի մէջ լուր ելեր է, թէ Սպանիա նոր ապստամբութիւն մը երեւան ելած է, բայց սպանիական զեսպանը փութացեր է սուտ հանել:

Դիւրին է մակաբերել յայտմանէ, թէ Սպանիոյ նորակազմ թագաւորութիւնը յապահովի չէ, և թէ հասարակապետական կուսակցութիւնը գեռ ևս կայ և կ'գործէ:

Սպանիոյ մէջ Գարլոսեանց ոյժը թէև նուազած է, և կարեւորութիւն չարուիր ասոնց շարժմանց. բայց միւս կողմանէ՝ Գուպայի մէջ եղած շարժումն բաւական ծանր ու տաքնապալից է Սպանիոյ համար, որչափ ալ ի վերին երեսս ծածկել կամ իբրեւ անկարելի ինչ ցուցանել նկրտի: Այս կողմէն համարձակութիւն կուտայ առաւել Ամերիկեան հասարակապետութիւնը, որ ի բաղմաց հետէ աչքը տնկած է Գուպայի վրայ, և կուզէ որ առանձինն հասարակապետութիւն ըլլայ, կամ որ լաւն է՝ Ամերիկայի հետ միանայ: Հետեւաբար կ'օգնէ ապստամբաց, և սպանիական զօրքն այս անգամ հոն մտած ատենը՝ բաղրովին սպառազինեալ և կուռ վտանակ պիտի գտնէ:

— Աթէնքի մէջ ամեն օր նոր վարժարաններ կ'հաստատուին, և շատ տուններ կ'վարձուին վարժարանի փոխարկելու համար: Այս օրերս նոր վարժարանի մը շինութեան ձեռնարկուեր է, որոյ համար 20 հազար լիւրա ծախք կ'երթայ: Յետ այսորիկ, քանի մը երեւելի վարժարաններ ալ պիտի կառուցուին: Յունաստանի մէջ այսպէս մեծ փոթ ու ջանք կայ՝ կրթութեան ու դատարարական համար, և ամեն ներքին յուզմունք և վէճ ու կռիւ երբէք չեն կարող ընդհատել ու արդեւուլ: մինչդեռ մեր ազգին մէջ երբ փոքրիկ վէճ մը պատահի՝ առաջին վնասն դժբաղդաբար վարժարանաց կըլայ:

— Պէրլինէն տրուած տեղեկութեանց նայելով տեղւոյն ոստիկանութիւնը մարդ մը ձերբակալեր է իբրեւ դաւաճան Պիզմարգի. սակայն քննութիւնը երեւան հաներ է թէ ձերբակալեալ անձին գէմ ոստիկանութիւնը թշնամութիւն ունի եղեր, և այս ծանր ամբաստանութիւնն ըրած է յանիրաւի:

— Լոնտոնի մէջ այս օրերս բազում անանկութիւնք պատահեր են:

— Գաղղիոյ հասարակապետութեան նախորդ նախագահ Պ. Թիէրի՝ հիւանդ է:

— Աւստրիոյ կայսեր կողմանէ պատուանշան տրուեր է Սպանիոյ թագաւորին:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ			
Յունիս 10			
Քօնստիտէ			48-21
Սօսիէթէ Ժէնէրալի բաժինք Անդ. լիւր.			7,53
Քրէտի » » Օսմ. »			9,28
Երկաթուղեաց »		Քր. 125,	
Թրամուէյ Օսմ. լիւր.			5,50
1863 ի փոխառութիւն		Քր. 541,	
1865 ի »		» 540,	
1869 ի »		» 280,	
1872 ի »		» 87,	

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԻՐԻ

Ի Լ Ա Ն

Ասաքիւրի շահանէ մէլայուսաթը իլին լուղումի օլան 50,000 ատէտ նէվրէսիմ կիւլէզ գուշաղըն պէհէր ատէտի 15 զըրուշա օլարաք թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, հաղիրանը բումինին օն սէքիլինճի չարչամպա կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէինտէն՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարըն եէվմի մէղքիւրտէ տարը շուրայի ասքէրլիլէ կէլմէլէրի:

10 Հաղիրան 1875

Ասաքիւրի շահանէ հայվանաթը իլուն պիւր սէնէ զարֆընտա լիւղումի օլան մաալիւմ էլ մըգտար սաւան մէվըլի միւնադասայա գօնուլարադ՝ պէհէր գանթարը օն եէտի զըրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, միւնադասասընտա պուլունմադ իսթէյէնլէրին հաղիրանը բումինին օն ալլընճը փաղար իրթէսի կիւնիւնէ գատար տարը շուրայի ասքէրլիլէ կէլմէլէրի:

4 Հաղիրան 1875

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԳԵՐԱԿԱՆ

Այս նորադրույքը քերականը կը ծախուի
դիւնստորաբար, Կ. Պոլիս, Սուլթան Զա-
մամ ճատտէսի, Աշըրէֆէսի խան Թ. Ե.
Գին, զըշ 1

Հարիւրէն աւելի գնողաց՝ 25% զեղչ.

ԼՈՒԾՈՒՄՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՅ

Ա. Կ. Ն. Ա. Բ. Ո. Ղ. Ռ. Գ. Ա. Կ. Ն. Ա. Ե.

Այս աշխատանքը քերականը քերականը քերականը

Կրօնական ժողովոյ անդամ և խափա-
տարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզիչ՝ տիգ-
րանակերտցի արք. Տ. Յովհաննէս Ե.
վարդապետ փառապատիւ գրած է այս
տետարակը, պարզ ու հասկանալի ոճով,
և կրնայ օգտակար ըլլալ շատերուն՝ մա-
նաւանդ ներկայ ժամանակին մէջ, յո-
րում բողոքականութիւնը մեր ազգին
մէջ տարածելու մեծ վնաս կատարելու
Գինն է 4 զըշ:

ԱՂԵՔԱՄԱՆԴՐ ՎԷՅ

ԳԵՐԱԿԱՆԱԾՔ

Ն Ո Ւ Ի Ր Ա Կ Ա Ն Ք

ԹԱՐԳԱՆՆԵՅ

ՄԵԼԷՆ Կ. ՆԱԽԷՆ

Կծախուի՝ Յրէնկեան գրատունը, և
ամեն հայ գրավաճառաց քով, ի գին 4
զըշ:

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Ազգային ժողովոյ մայիս 24ի Գ. նիս-
տի ատենադրութիւնը տպագրուած և
հրատարակուած ըլլալով, կը գտնուի ի
Գիւսանատան Պատրիարքարանի, Ղալա-
թիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ բանկա-
լը և գրավաճառաց քով ի գին 2 զըշ:

Ինսանա արիւղ օլան սըզը իւլէթի սօղուք-
տան հասըլ օլմազ իսէ տէ պու քէմիք ինչոտէ
հէնուզ պիր սարը սուտան իպարէթ օլուպ
փաղաթ պուշուռն պաղըսը վաղթը կէշիւր վէ
լայըքըլլա թէմէլ թուլմուշ վէ պաղըսը էթ
իւլէ քէմիք արասընտա դալմըշ աղըրյա պաղա-
ճա մալիւնէ օլուշմազ վէ հըֆսըյա Ալլահ
թաալեա նուզուլ իւլէթիստէն վէ մէրադտան
միւնաղաստան արիւղ օլան եէլտէն պաղա
եաւ լընըլ սօղուքտան հասըլ օլան սօղուք օն սէնէ-
լիք տալի օլաստա՝ եինէ չարէսի պուլուշմազ
վէ էօքսիւրիւկէ վէ կէօքիւս թըքանըլլանա պէլ
կէվէկիլի վէ մաղաթտա բէյտահ օլան սըզըլը
մայասըլա մալիւնէ վէրմէք իւզրէ սարըլըքտա
քէսիր մէշհուր Ուստա Սիմօն պուլուշուր Մահ-
մուտ-Փաշա ճամիւրին ավուստենտա օրթատա-
քի գահվէտէ իքթիւզա իտէնլէրին գահվէի մէզ-
քիւրտէ կէլմէլէրի վէ իճապընա կէօրէ թարիֆ
վէ էսփիլէսին պաղմազ ինչոն պուշուռն ագ-
տէմ իլան էթմիշ իսէտէ մէզքիւր իւլէթիւրին
իլալէսի ինչոն պու քէրրէ եինէ իլան իտէր:

Վէ սըզը իւլէթի 24 սաաթտա տըշարը չը-
դարըրըմ վէ գասըզ իւլէթիսին իճրասընտա
պուլուշուրուզ:

Գարնընաա պասուր օլան պիլ սանճը վէրիւր
իսէ օնուշտա իճրասընտա պուլուշուրուզ: Ս.

Պօլիս, Պաղչէ գաբու, թաշ խան,
տոպրակի ընտիր ձէթ կծախուի, ո՛րչափ
որ ուզուի:

Կիւրոսի ազնիւ և սննդարար գինին՝ որ
մարմին և արիւն զօրացնելու և ստամոքսի ոյժ

տալու համար, շատ անգամ փորձուած և շատ
օգուտներ տեսնուած է, 3 էն՝ մինչև 20 տարե-
կան, և Անգլիանուպօլսոյ ազնիւ և մաքուր՝ 2
էն մինչև 10 տարեկան, և ուրիշ քանի մը տե-
սակ զուտ և մաքուր գինիներ և խաղողէ քաղ-
ուած զուտ և պատուական օղիներ և մանիշակէ
զուտ և մաքուր շինուած պատուական օղաքի,
որ մարդու շատ օգտակար է, դմաւ շինէն-
րով և չափաւոր գիներով կը ծախուի Կ. Պօլիս
Թահմիզ փողոց թիւ 9 մաղաղան, և Բերա Պօ-
մարշէի գիմաց Գ. Քըլըճեանի մաղաղան: ՕՐ
մարքայով չգմուածներն՝ երաշխաւորեալ չեն:
Կգտնուի նաև՝ չայէ քաշուած ընտիր օղի,
և ձէթ՝ խիստ ընտիր տեսակէն:

ՏՈՒԹԵՕՐ Մ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Իր բնակութիւնը հաստատած է ի
Ղալաթիա, Հայոց եկեղեցւոյ փողոց
թիւ 12 տունը, ուր պատրաստ է ամէն
օր մինչև կէս օր հիւանդ ընդունել, և
երեքշաբթի օրերն ալ ձրի դարմանել:

ԴՐԱՍՏԱՀԱՐՍ

ՄԱՐԻ ՏԱՅԵԱՆ

ԳՐԵԱՅ

Յ. Կ. ՍԵԼԷՆ

Ութը նուագէ բաղկացեալ քերթ-
ուած մէ:

Կը ծախուի ամեն հայ Գրավաճա-
ռաց քով և Պահճէ Գալիուն Ջրա-
վաճառ Պօղոս աղային խանութը:

Գինն է 3 1/2 զըշ:

Ժ. ՍԱՆ

ԼԷՕՆ ԼԷՕՆԻ

ԹԱՐԳԱՆՆԵՅ

Գ. ՄԵԼԷՆ

ՋՄԻԻՆԻՆԻԱ

ՏԿԱՐԱՆԻՆԵՅ ՏԵՐԷՆ

Մանօն Լէսքոյի վէպը հայերէն թարգ-
մանուելէ ետքը, գրեթէ անհրաժեշտ
էր նաև Լէօն Լէօնի թարգմանութիւն-
ը որ յօրժ Սանի ամենակատարեալ գոր-
ծերէն մէկը կը համարուի:

Կարծես թէ Մանօն Լէսքոյի հեղինա-
կը, անցեալ՝ և յօրժ Սանի ներկայ դա-
րու նիւթակաշակութեան գէժ կուզեն մըր-
ցել, իրենց կրկին վկայութիւններովը հաս-
տատելով սիրոյ անուականութիւնը:

Կը գտնուի Կ. Պօլիս Չաղմաքըլար
փողոց թիւ 16 Գրավաճառան եղբարց գը-
րատունը, և Զմիւռնիա Տէտէեանց վա-
ճառատունը: Գինն 12 զըշ:

ՆԿԱՐԱԳԻՐ ԵՐԳՈՅ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Հրատարակող Ե. Մ. ՏԵՐԷՆ

Ա.

Հայաստանեայց եկեղեցւոյ երգերուն,
անոնց խաղերուն, չափերուն և եղանակ-
ներուն, ևն ևն, վրայօք գիտողութիւններ
պարունակող գրքոյի մէջ:

Կը ծախուի գրավաճառաց քով և
Պահճէ գալիւն Սուճի Պօղոս աղայի խա-
նութը: Գինն՝ կէս արծաթ մէճիտ:

ՆՈՒԱԳ ՕՍՄԱՆԵԱՆ

ԹԵՐԹ ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ

ԲԻԱՆՈՅԻ

Եւ ուրիշ նուագարանաց համար պատ-
րաստեալ արեւելեան եղանակաց:

ՏԵՐ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

ՆԻԿՈՂՈՍ Ս. ՅԱԿՈԲ Ս. ԹԱՃԱՅԱՆ

Դասադատ և աստուծոյ արեւելեան

Երգչական եղանակաց:

Ինչպէս արդէն ծանուցած էինք,

այն կիսամեայ թերթը որոյ մէջ կը
պարունակին, ԿԼԶԻՆԹԻ ԲԼԵՐԼԵՅ,
ՇԱՐԲԻ և Երբեմն ալ Երոստական
եղանակներ, երաժշտութեան ճա-
շակ ունեցող ամէն կարգի անձանց
օգտակար ըլլալով, քաջալերութեան
արժանի է:

Տարեկան բաժանորդագրութեան,
այսինքն 26 տետրակին գինն է 80
զըշ կանխիկ:

Ստորագրութեան տեղերն են Նու-
րի Օսմանիէ ճատտէն Նուսէ Օսմանիէ
գրատեսեակը, Յ. Գալաֆեան և Ֆը-
րէնկեան գրատեսեակը:

PILULE HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ՀՈՒՆՈՒԼԻ

Լեարդի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն
տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր
է այն գեղահատը, նաև զգային տկարութեան,
ուժաթափութեան և տխրութեան համար. կը
լնէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անշտաւու-
րութեանց հետքերը: Սրտի և երիկամանց վրայ
օգտակար ազդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաք-
րելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնա-
ւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ: Իւր գեղական մեծ ազդեցու-
թեամբ սրտախառնութիւն, կուժուութիւն,
մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ
լեցուած կազեր, գլխի ցաւեր կը վանէ. մաք-
սողութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաք-
րուելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ՝ որ շատ
անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնա-
պատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական
դիրքը կը գտնուի:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՆՈՒԼԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք բուժե-
լու մասին ունեցած պայսամական յատկու-
թեանցը չհաւասարի բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին
կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ունեցք, քաղց-
կեղ (շերիֆէնչէ), սրտեից և ստեանց վէրքեր
կամ բոլորովին կանցնին և կամ կ'աւանան.
օգտակար է նաև հարբուխի, հազի, սրտի
բարխաման, մանաւանդ օգացաւ (եէլ) ըստած
հիւանդութեան: Իւր կազողութիւն և զօրաւոր
ազդեցութեամբ խոյլ (սրբաճ) հիւանդու-
թեան ապականիչ զօրութիւնը ինչ աստիճան
որ ըլլայ՝ կը գիմագրաւէ:

Այս գեղերուն գործածութեան եղանակը
նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ
կը գտնուի ամեն գեղավաճառներուն քով, և
մասնաւորապէս Պահճէ-գալիւն Թաշ խանի կող-
մերը Պ. Գալաֆեանի գեղարանը՝ Նօ. 7՝ կը
ծախուի:

Աւելի առնել ուղղորդ կը հրաւիրուի առ հե-
ղինակն տըթոր Հոլլուէ ի Լոնտոն Օքսֆորտ
փողոց թիւ 353:

ՊԱՅՄԱՆՔ ՓՈՒՆՋԻ

1.—Փռնելը 2ՈՐԵԲԵՇԱԲԹԻ և ՇԱԲԱԹ օրերը
կը հրատարակուի:

2.—Տարեկան բաժանորդագրին է միայն չորս
արծաթ մէճիտ՝ կանխիկ վճարելի թէ՛ մայրա-
քաղաքի և իւր արուարձանաց և թէ՛ գաւա-
ռաց համար:

3.—Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժա-
նորդ կընդունուի:

4.—Տեղական ու գաւառական թղթատա-
րութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:

5.—Հասը 40 փարայ է, և կը գտնուի ա-
մեն Հայ գրավաճառաց խանութները և ձեռքէ
ծախողներու քով:

6.—Մանուցման տողը 3 զըշ է մէկ
անգամի համար: Աւելի աժան կըլլայ աւելի
անգամներու համար:

7.—Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է
գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան,
Կ. Պօլիս Ալաճա-Համամ Խալիլ խան միջին յարկ
թիւ 19:

ՏԵՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐ. Ս. Դ. ՊԱՐՏԻՉՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ
Բիզա փաշա խան քիւ 3